

ПРЪГЛЕДЪ

БЖДАЩЕТО НА БЪЛГАРСКИЯ ПИСАТЕЛЪ

Лошето материално положение на българския писател трѣбва да замисли онѣзи, които смѣтатъ, че между срѣдствата за културно прѣвъзможване на единъ народъ е и родната литература. Бързото и сигорно развитие на родната литература е въ зависимостъ отъ писателя.

Линѣй ли писателятъ, разцвѣтъ на художествена литература не може да се очаква. Не се ли подкрѣпятъ творцитѣ на родната мисль—мисльта се изражда. Че човѣшката мисль е била всѣкога единъ отъ мощнитѣ двигатели въ развитието на народитѣ за това споръ нѣма. Волтеръ, Русо и Молиеръ за Френцитѣ, Данте и Леопарди, за Италиянитѣ, Сервантесъ, за Испанцитѣ, Шекспиръ и Дикенсъ за Англичанитѣ. Гете и Шилеръ за Нѣмцитѣ, Пушкинъ и Достоевски за Руситѣ и Мицкеевичъ за Поляцитѣ—сж дали онова, което крѣпи тия народи съ вѣкове. Слѣдъ тѣхъ дойдохъ нови—и благодарение на тѣхното мощно и правдиво слово мисльта въ тия страни днесъ дава тонъ на цѣль свѣтъ.

Кой разсади кълнитѣ на френската велика революция? Кой подготви освобождението на руския крепостникъ? Кой разтърси феодализъма?—Всѣки, който е слѣдилъ историята на тия епохални събития знае

значението на онѣзи, чиито имена се поменаха, въ великото раздвижване на народитѣ. А има ли българинъ, който да не знае какво направи Пайсий за нашето възраждане съ книгата си Историята на българския народъ?—Много вѣрно има въ възгледа на реалиститѣ, че чрзъ революцията на външния миръ ще настанатъ и най-сигорнитѣ дни за прѣвъзможване на личността, ала тѣй сжщо има и много вѣрно въ схващането на модерниститѣ, че чрзъ революция въ съзнанието ще се разкриятъ пжтища, по които човѣкъ трѣбва да мине за да стигне по-свѣршенъ типъ на човѣшко създание.

И двата възгледа иматъ своитѣ привърженици. Отъ тамъ и тая борба за задачитѣ на реформатора. Всѣ пакъ то е борба за пжтищата къмъ цѣльта. А цѣльта е една. По една или другия пжтъ тя ще бжде постигната. Българскиятъ писателъ, като изнася нашия бигъ въ свитѣ творения; като долавя куп нежитѣ, въжделенията срѣдъ онѣзи, съ които живѣе; като блѣнува по онова, което е блѣнъ на племето му—не дири ли тжтя за който става рѣчь, не твори ли културната история на родината си?

Само онѣзи, които сж чужденци на всѣка обществена мисль биха опрѣкли това. Редак-